

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR

SHE'RIYAT — INSON RUHINING OYNASI

Toshtanboyeva Muxlisa Nurullo qizi

Andijon davlat pedagogika instituti 4-bosqich talabasi

Kirish

She'riyat — insoniyat madaniyati va ma'naviyatining eng go'zal ifodasidir. U so'z orqali his-tuyg'ularni ifodalovchi, ruhni boyituvchi, qalbni tarbiyalovchi san'at turidir. Har bir xalqning she'riyati — uning tarixi, qadriyati va orzularining aksidir. She'r so'zning sehidir, u inson qalbining eng chuqur qatlamlariga kirib boradi. Shu boisdan ham “she'riyat — ruhning tili” deb bejiz aytilmagan.

She'riyatning mohiyati va ahamiyati

She'riyat faqat so'z o'yini emas, balki his, tuyg'u, tafakkur va hayot tajribasining uyg'un ifodasidir. Har bir she'r muallif qalbidagi holatni o'zida aks ettiradi. Shoir so'z orqali ko'rganini emas, sezganini, his qilganini yozadi. Shu sababli she'riyatda hayot hodisalari go'zallik, orzu va dard bilan yo'g'rilgan holda ifodalanadi. She'riyat insonni ruhiy jihatdan yuksaltiradi. U orqali inson o'zini anglaydi, hayotga, muhabbatga, Vatanni sevishtga o'rganadi. Shoirilar jamiyatning yuragi hisoblanadi — ular xalq nomidan so'zlaydi, xalq dardini ifoda etadi, uni ezgulikka yetaklaydi.

O'zbek she'riyatining boy merosi

O'zbek xalqi qadimdan she'riyatni e'zozlab kelgan. Alisher Navoiy o'z asarlari bilan turkiy tilda she'riyatni yuksak darajaga ko'tardi. Uning “Xamsa”si, g'azallari va falsafiy fikrlari nafaqat o'zbek adabiyotida, balki butun Sharq adabiy merosida o'chmas iz qoldirdi. Zahiriddin Muhammad Bobur esa “Boburnoma” va lirikasida insoniy kechinmalarni, Vatan sog'inchini, muhabbat va sadoqatni chuqur ifoda etgan. XX asr o'zbek she'riyatida esa Cho'lpon, Fitrat, Usmon Nosir, Erkin Vohidov, Abdulla Oripov, Halima Xudoyberdiyeva kabi shoirlar yangi davr ruhini, ozodlik va milliy g'ururni kuylashdi. Ularning she'rlari xalqni o'ylashga, orzu qilishga, harakat qilishga undadi.

Zamonaviy she'riyat va yosh avlod

Bugungi kunda she'riyat yangi shakl va mazmun kasb etmoqda. Internet, ijtimoiy tarmoqlar, bloglar yosh ijodkorlar uchun yangi imkoniyatlar yaratdi. Yosh shoirlar o'z his-tuyg'ularini zamonaviy uslubda ifoda etishmoqda. Ular sevgi, hayot, Vatan, insoniy qadriyatlar haqida yozadilar. She'riyat bugun ham insonni ruhiy jihatdan boyitadi. Yoshlar orasida she'r o'qish va yozishga bo'lgan qiziqish ortib borayotgani quvonarli hol. Chunki bu — ma'naviyatning o'sishidan darakdir.

She'riyatning tarbiyaviy ahamiyati

She'riyat insonni yovuzlikdan tiyadi, ezgulikka chorlaydi. Har bir she'r — dars, u yurakni tarbiyalaydi, aqlni uyg'otadi. Masalan, Abdulla Oripovning “Sen yetim emassan” she'ri Vatan va millatga mehr, ota-ona mehrini qadrlash hissini uyg'otadi. Erkin Vohidovning “O'zbekim” she'ri esa milliy g'urur va iftixor ramzidir. Shu bois she'riyatni

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR

o'qish — bu faqat san'atdan bahramand bo'lish emas, balki ruhiy poklanish, ichki uyg'onish demakdir. Shoir so'zi qalblarga kirib, unda ezgulik urug'ini ekadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, she'riyat — inson ruhining oynasi, qalbning eng chuqur sirlarini ochuvchi sehrli kuchdir. U insoniyatni go'zallikka, samimiyatga, sevgi va sadoqatga yetaklaydi. Har bir she'r — bu yurakdan chiqqan chaqmoq, u insonni uyg'otadi, o'ylantiradi, hayotga yangi nigoh bilan qarashga undaydi. She'riyat yashar ekan, inson qalbi ham yashaydi. Chunki she'r — insoniyatning yurak ovozi, ruhning abadiy nidosidir.

